

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29

25 лютого 2021 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я

№ 5

Заслухавши та обговоривши інформацію члена Ради суддів України, голову Комітету з питань дотримання етичних норм, запобігання корупції та врегулювання конфлікту інтересів Ради суддів України Краснова Є.В. щодо проекту змін до Кодексу суддівської етики відповідно до статті 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Положення про Раду суддів України, затвердженого X позачерговим з'їздом суддів України 16 вересня 2010 року (із наступними змінами), Рада суддів України

в и р і ш и л а:

1. Схвалити проект змін до Кодексу суддівської етики та передати його для затвердження делегатам чергового XVIII з'їзду суддів України.
2. Опублікувати проект змін до Кодексу суддівської етики на офіційному сайті Ради суддів України.

Голова
Ради суддів України

Б.С. Моніч

ПРОЄКТ ЗМІН ДО КОДЕКСУ СУДДІВСЬКОЇ ЕТИКИ

№ з/п	Чинна редакція Кодексу	Проект Кодексу
1	<p style="text-align: center;">Прембула</p> <p>Здійснення права кожного на судовий захист на основі принципу верховенства права, здійснення правосуддя від імені держави України виключно на підставі Конституції та законів України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, висувають високі вимоги до моральних якостей кожного судді.</p> <p>Усвідомлюючи значимість своєї місії, з метою зміцнення та підтримки довіри суспільства до судової влади судді України вважають, що зобов'язані демонструвати і пропагувати високі стандарти поведінки, у зв'язку з чим добровільно беруть на себе істотні обмеження, пов'язані з дотриманням етичних норм як у поведінці під час здійснення правосуддя, так і в позасудовій поведінці.</p>	<p style="text-align: center;">Прембула</p> <p>Забезпечення права кожного на судовий захист на основі утвердження принципу верховенства права, здійснення правосуддя від імені держави України виключно на підставі Конституції та законів України встановлюють високі вимоги до моральних якостей судді.</p> <p>Усвідомлюючи значимість своєї місії, з метою зміцнення та підтримки довіри суспільства до судової влади судді України вважають, що зобов'язані демонструвати і пропагувати високі стандарти поведінки, у зв'язку з чим добровільно беруть на себе більш істотні обмеження, пов'язані з дотриманням етичних норм як у поведінці під час здійснення правосуддя, так і в позасудовій поведінці.</p>
	<p>Керуючись Конституцією України, Законом України "Про судоустрій і статус суддів", враховуючи статтю 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, за якою кожен має право на незалежний і справедливий суд, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Основні принципи щодо незалежності судових органів, схвалені резолюціями Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 року, Рекомендації щодо ефективного впровадження Основних принципів незалежності судових органів, схвалені резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 15 грудня 1989 року, Бангалорські принципи поведінки суддів, схвалені резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року, Європейську хартію про закон щодо статусу</p>	<p>Керуючись Конституцією України, Законом України «Про судоустрій і статус суддів», враховуючи статтю 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, за якою кожен має право на незалежний і справедливий суд, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Основні принципи щодо незалежності судових органів, схвалені резолюціями Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 року, Рекомендації щодо ефективного впровадження Основних принципів незалежності судових органів, схвалені резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 15 грудня 1989 року, Бангалорські принципи поведінки суддів,</p>

	<p>суддів, Рекомендацію СМ/Rec (2010)12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам відносно суддів: незалежність, ефективність та обов'язки, з'їзд суддів України затверджує цей Кодекс суддівської етики, положення якого спрямовані на встановлення етичних стандартів, пов'язаних зі статусом судді.</p>	<p>схвалені резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року, Європейську хартію про закон щодо статусу суддів, Рекомендацію СМ/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки – та інші міжнародні акти, які регламентують статус, обов'язки судді і роль судової влади в суспільстві, з'їзд суддів України затверджує цей Кодекс суддівської етики, положення якого спрямовані на встановлення етичних стандартів, пов'язаних зі статусом судді.</p>
2	<p style="text-align: center;">РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p style="text-align: center;">Стаття 1</p> <p>Суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.</p>	<p style="text-align: center;">РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p style="text-align: center;">Стаття 1</p> <p>Суддя як носій державної влади повинен бути прикладом неухильного дотримання принципу верховенства права і вимог закону, присяги судді, а також має демонструвати високі стандарти поведінки з метою зміцнення довіри громадян до судової влади та утвердження авторитету правосуддя.</p>
3	<p style="text-align: center;">Стаття 2</p> <p>Суддя має уникати будь-якого незаконного впливу на його діяльність, пов'язану зі здійсненням правосуддя, та бути незалежним від своїх колег у процесі прийняття рішень. Він не має прав використовувати своє посадове становище в особистих інтересах чи в інтересах інших осіб та не повинен дозволяти цього іншим.</p>	<p style="text-align: center;">Стаття 2</p> <p>Суддя має уникати будь-якого впливу на його діяльність, пов'язану зі здійсненням правосуддя, та бути незалежним у процесі прийняття рішень.</p> <p>Суддя не має права використовувати своє посадове становище в особистих інтересах чи в інтересах третіх осіб та не повинен дозволяти цього іншим.</p>
4	<p style="text-align: center;">Стаття 3</p> <p>Суддя має докласти всіх зусиль до того, щоб на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини його поведінка була бездоганною.</p>	<p style="text-align: center;">Стаття 3</p> <p>Суддя має докласти зусиль до того, щоб на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини його поведінка була бездоганною.</p>

		<p>Суддя не повинен допускати поведінки, що створює враження про недотримання ним етичних стандартів судді.</p>
5	<p>Стаття 4</p> <p>Порушення правил етичної поведінки, встановлених цим Кодексом, не можуть самі по собі застосовуватися як підстави для притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності та визначати ступінь їх вини.</p>	<p>Стаття 4</p> <p>Недотримання правил етичної поведінки, встановлених цим Кодексом, не може саме по собі застосовуватися як підстава для притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності, але може бути оцінене з точки зору (або інший синонім) вчинення суддею діяння, що має ознаки дисциплінарного проступку.</p> <p>Альтернативна редакція статті 4</p> <p>Недотримання правил етичної поведінки, встановлених цим Кодексом, не може застосовуватися як підстава для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, окрім випадків, якщо таке порушення містить ознаки дисциплінарного проступку.</p>
6	<p>РОЗДІЛ II. ПОВЕДІНКА СУДДІ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ</p>	<p>РОЗДІЛ II. ПОВЕДІНКА ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ОБОВ'ЯЗКІВ СУДДІ</p>
7	<p>Стаття 5</p> <p>Незалежність судді під час здійснення правосуддя є передумовою дії принципу верховенства права та невід'ємною складовою справедливого суду.</p>	<p>Стаття 5</p> <p>Незалежність судді під час здійснення правосуддя є передумовою забезпечення принципу верховенства права та невід'ємною складовою справедливого суду.</p> <p>Суддя повинен діяти у такий спосіб, щоб запобігти посяганням на суддівську незалежність, що забезпечує захист інтересів осіб, які покладають надію на правосуддя.</p>
8	<p>Стаття 6</p>	<p>Стаття 6</p>

	<p>Суддя повинен виконувати свої професійні обов'язки незалежно, виходячи виключно з фактів, установлених на підставі власної оцінки доказів, розуміння закону, верховенства права, що є гарантією справедливого розгляду справи в суді, не зважаючи на будь-які зовнішні впливи, стимулює, загрози, втручання або публічну критику.</p>	<p>Суддя повинен виконувати свої обов'язки незалежно, виходячи виключно з обставин, установлених під час розгляду справи, за своїм внутрішнім переконанням, керуючись принципом верховенства права, що є гарантією справедливого розгляду справи в суді, не зважаючи на будь-які зовнішні впливи, стимулює, загрози, втручання або публічну критику.</p>
9	<p>Стаття 7</p> <p>Суддя повинен старанно й неупереджено виконувати покладені на нього обов'язки та вживати заходів для поглиблення своїх знань та вдосконалення практичних навичок.</p>	<p>Стаття 7</p> <p>Суддя повинен старанно й неупереджено виконувати покладені на нього обов'язки і вживати заходів для професійного розвитку та вдосконалення практичних навичок.</p>
10	<p>Стаття 8</p> <p>Суддя повинен здійснювати судочинство в межах та порядку, визначених процесуальним законом, і виявляти при цьому тактовність, ввічливість, витримку й повагу до учасників судового процесу та інших осіб.</p>	<p>Стаття 8</p> <p>Суддя повинен здійснювати правосуддя та інші обов'язки судді в межах та порядку, визначених законом, і виявляти при цьому тактовність, ввічливість, витримку й повагу до учасників судового процесу, суддів, працівників апарату суду та інших осіб.</p>
11	<p>Стаття 9</p> <p>Суддя під час здійснення правосуддя не повинен допускати проявів неповаги до людини за ознаками раси, статі, національності, релігії, політичних поглядів, соціально-економічного становища, фізичних вад тощо та дозволяти цього іншим.</p>	<p>Стаття 9</p> <p>Суддя під час здійснення правосуддя не повинен допускати проявів неповаги до людини за ознаками раси, статі, національності, релігії, політичних поглядів, соціально-економічного становища, фізичних вад тощо та дозволяти цього іншим.</p>
12	<p>Стаття 10</p> <p>Суддя повинен виконувати обов'язки судді безсторонньо і неупереджено та утримуватися від поведінки, будь-яких дій або висловлювань, що можуть призвести до виникнення сумнівів у рівності професійних суддів, народних засідателів та присяжних при здійсненні правосуддя.</p>	<p>Стаття 10</p> <p>Суддя повинен виконувати обов'язки судді безсторонньо і неупереджено та утримуватися від поведінки, будь-яких дій або висловлювань, що можуть призвести до виникнення сумнівів у рівності професійних суддів та присяжних під час здійснення правосуддя.</p>

13	<p style="text-align: center;">Стаття 11</p> <p>Суддя повинен проявляти повагу до права на інформацію про судовий розгляд та не допускати порушення принципу гласності процесу. Суддя у визначеному законом порядку надає засобам масової інформації можливість отримувати інформацію, не допускаючи при цьому порушення прав і свобод громадян, приниження їх честі й гідності, а також авторитету правосуддя.</p>	<p style="text-align: center;">Стаття 11</p> <p>Суддя повинен проявляти повагу до права на інформацію про судовий розгляд та не допускати порушення принципу гласності і відкритості судового процесу.</p> <p>Суддя у визначеному законом порядку надає засобам масової інформації можливість отримувати інформацію, не допускаючи порушення прав і свобод людини, приниження їх честі й гідності, а також авторитету правосуддя.</p>
14	<p style="text-align: center;">Стаття 12</p> <p>Суддя не може робити публічних заяв, коментувати в засобах масової інформації справи, які перебувають у провадженні суду, та піддавати сумніву судові рішення, що набрали законної сили. Суддя не має права розголошувати інформацію, що стала йому відома у зв'язку з розглядом справи.</p>	<p style="text-align: center;">Стаття 12</p> <p>Суддя не може робити публічних заяв, які порочать звання судді або підривають авторитет правосуддя.</p> <p>Суддя не повинен піддавати сумніву судові рішення, що набрали законної сили, за винятком здійснення судочинства, спрямованого на перегляд судової практики.</p> <p>Суддя не має коментувати в засобах масової інформації та в мережі «Інтернет» справи, які перебувають чи перебували у провадженні суду або належать до підсудності суду.</p> <p>Правила цієї статті щодо коментарів не поширюються на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) публічні заяви у зв'язку з виконанням посадових обов'язків, зокрема перебуванням на адміністративній посаді; 2) публічні заяви у зв'язку з виконанням обов'язків судді-спікера; 3) роз'яснення судових процедур; 4) наукові виступи та інші заходи у межах освітньої діяльності;

		<p>5) тлумачення чинного законодавства та пропозицій щодо його зміни.</p>
15	<p>Стаття 13</p> <p>Суддя, що перебуває на адміністративній посаді в суді, повинен утримуватися від поведінки, дій або висловлювань, які можуть призвести до виникнення сумнівів у єдиному статусі суддів і в те, що професійні судді здійснюють колективне вирішення питань організації роботи суду.</p>	<p>Стаття 13</p> <p>Суддя, який обіймає адміністративну посаду в суді, має бути взірцем дотримання етичних стандартів, демонструвати відповідальне лідерство, мотивувати інших суддів та працівників апарату суду неухильно додержуватися правил поведінки.</p> <p>Такий суддя повинен утримуватися від проявів неповаги до суддів, працівників апарату суду та незаконного впливу на них, а також від поведінки, що може призвести до виникнення сумнівів у єдиному статусі суддів і в тому, що професійні судді колективно вирішують питання організації роботи суду.</p>
16	<p>Стаття 14</p> <p>Суддя повинен уникати позапроцесуальних взаємовідносин з одним із учасників процесу або його представником у справі за відсутності інших учасників процесу.</p>	<p>Стаття 14</p> <p>Суддя повинен уникати позапроцесуальних взаємовідносин з учасниками справи, їх представниками та іншими особами, заінтересованими в результаті розгляду справи.</p>
17	<p>Стаття 15</p> <p>Неупереджений розгляд справ є основним обов'язком судді.</p> <p>Суддя має право заявити самовідвід у випадках, передбачених процесуальним законодавством, у разі наявності упередженості щодо одного з учасників процесу, а також у випадку, якщо судді з його власних джерел стали відомі докази чи факти, які можуть вплинути на результати розгляду справи.</p> <p>Суддя не повинен зловживати правом на самовідвід.</p> <p>Суддя заявляє самовідвід від участі в розгляді справи у разі неможливості ухвалення ним об'єктивного рішення у справі.</p>	<p>Стаття 15</p> <p>Абзац видалений.</p> <p>Суддя має право заявити самовідвід у випадках, передбачених процесуальним законодавством України, у разі наявності упередженості щодо хоча б одного з учасників процесу, якщо судді з його власних джерел стали відомі обставини, докази чи факти, що можуть вплинути на результати розгляду справи, а також у випадку конфлікту інтересів.</p> <p>Суддя не повинен зловживати правом на самовідвід.</p>

18	Стаття відсутня	Абзац видалений. Стаття 16 Суддя повинен сумлінно та відповідально виконувати обов'язки, не пов'язані зі здійсненням правосуддя, в тому числі щодо участі у суддівському самоврядуванні.
19	<p style="text-align: center;">Стаття 16</p> <p>Суддя не може належати до політичних партій і професійних спілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності, мати представницький мандат, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької та творчої. Суддя повинен надавати пріоритет здійсненню правосуддя над усіма іншими видами діяльності.</p>	<p style="text-align: center;">РОЗДІЛ III. ПОЗАСУДОВА ПОВЕДІНКА СУДДІ</p> <p style="text-align: center;">Стаття 17</p> <p>Суддя не може належати до політичних партій і професійних спілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності, мати представницький мандат, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької та творчої.</p> <p>Суддя повинен надавати пріоритет здійсненню правосуддя над усіма іншими видами діяльності.</p>
20	<p style="text-align: center;">Стаття 17</p> <p>Суддя має право брати участь у громадській діяльності, публічних заходах, якщо вони не завдають шкоди його статусу, авторитету суду і не можуть вплинути на здійснення правосуддя, проте повинен уникати взаємовідносин, які можуть вплинути на незалежність та неупередженість судді.</p>	<p style="text-align: center;">Стаття 18</p> <p>Суддя має право брати участь у громадській діяльності, публічних заходах, якщо вони не завдають шкоди його статусу, авторитету суду та судової влади і не можуть вплинути на здійснення правосуддя.</p> <p>Суддя повинен уникати взаємовідносин, що викликатимуть сумнів у його незалежності та безсторонності.</p>
21	<p style="text-align: center;">Стаття 18</p> <p>Суддя повинен бути обізнаним про свої майнові інтереси та вживати розумних заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї.</p>	<p style="text-align: center;">Стаття 19</p> <p>Суддя повинен бути обізнаним про свої майнові інтереси та вживати розумних заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї.</p>

<p>22</p> <p>Стаття 19</p> <p>Суддя повинен враховувати, що сімейні, соціальні взаємовідносини чи будь-які інші стосунки та втручання з боку органів державної влади не мають впливати на поведінку судді чи ухвалення судових рішень.</p>	<p>Стаття 20</p> <p>Суддя має враховувати, що сімейні, соціальні взаємовідносини чи будь-які інші стосунки не повинні впливати на поведінку судді.</p>
<p>23</p> <p>Стаття 20</p> <p>Участь судді у соціальних мережах, Інтернет-форумах та застосування ним інших форм спілкування в мережі Інтернет є допустимими, проте суддя може розміщувати, коментувати лише ту інформацію, використання якої не завдає шкоди авторитету судді та судової влади.</p>	<p>Стаття 21</p> <p>Участь судді у соціальних мережах та комунікація в мережі Інтернет є допустимими.</p> <p>Суддя може розміщувати, коментувати інформацію чи реагувати на неї таким чином, щоб не завдати шкоди авторитету судді та судової влади.</p>